Kosovo Judicial Institute
Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosudje

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/204

BILTEN KIP
Avgust 2006

Ovaj bilten je objavljen radi potpunijeg upoznavanja sudstva sa aktivnostima Kosovskog Instituta za Pravosudje (KIP).Ova publikacija je podeljena sudijama i tužiocima na Kosovu. Mesečni bilten KIP-a sadrži članke pripadnika KIP koji se tiču sudija i tužioca koji rade na Kosovu.

Sadrzaj:

Kazne – svrha i vrste kazne 1
Svrha i vrste kazne ...2
Dugotrajna kazna zatvora ...2
Kazna zatvora ...3
Novcana kazna...3
Predstojeci dogadjaji u KIP – septembar 2006...4

Miftar Jasici
Sudija Vrhovnog Sudan a Kosovu

KAZNE – SVRHA I VRSTE KAZNI

Slucajevi iz sudske prakse u vezi izvrsenja kzne zatvora shodno clanu 38 PKZK.
Mere koje drustvo preduzima prema izvrsiocima krivicnh dela, u krivicnom pravu nazivaju se krivicne sankcije.Krivicne sankcije mogu se izreci iskljucivo izvrsiocima krivicnih dela.Krivicne sankcije mogu se izricati samo izvrsiocima krivicnih dela, izricanjem krivicnih sankcija drustvo stiti najznacajnije drustvene vrednosti i sprecava kriminalitet.

Prema izvrsiocu moze da se izrice samo ona sankcija koja je zakonom predvidjena u vremenu izvrsenja krivicnog dela.Krivicne sankcije za izvrsioce krivicnih dela predstavljaju ogranicavanje slobode ili nekog drugog prava, iste izrice iskljucivo samao sud u postupku predvidjenim zakonom.
Nase krivicno pravo prihvata pluralisticki sistem krivicnih sankcija i to u clanu 3 PKZK predvidjene su 4 vrste krivicnih sankcija:

- glavne kazne,
- alteranativne kazne,
- dopunske kazne i
- sudska opomena.

U ovom kratkom izlaganju, ja cu se zadrzati na sledece:

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

Svrha i vrste kazne

Svrha kazne predvidjena je u odredbi clana 34 Privremenog Krivicnog Zakona Kosova, gde je navedeno:
-da u buduce spreci izvrsisoca na izvrsenju krivicnog dela i rehabilitacija istih,
-da spreci ostala lica na izvrsenju krivicnih dela.
Shodno ovoj odredbi, kazna ima za cilj prvenstveno individualnu preventive, sto znaci sprecavanje izvrsioca da u buduce vrsi krivicna dela bilo da istog zastrasiti ili popraviti njegovo ponasanje, zatim opsta preventiva koja ima za cilj uticaj na ostala lica da se uzdrze od izvrsenja krivicnih dela.
PKZK u clanu 35 predvidja tri vrste kazne:

-glavne kazne
-alternativne kazne, i
-dopunske kazne.

Kao glavne kazne Privremeni Krivicni Zakon Kosova predvidja one kazne koje se mogu izricati izvrsiocima krivicnih dela kao glavna kaznena mera, sto znaci da sud moze da izrice pociniocu krivicnog dela i pojedinacnu kaznu.
Shodno odredbi clana 36 PKZK kao glavne kazne predvidjene su:

-dugotrajana kazna zatvora,
-kazna zatvora, i
-novcana kazna

U altetrnativne kazne (clan 41 st.2 tacka 3 PKZK) zakonodavac predvideo je mogucnost da sudovi prilikom izricanja uslovne osude mogu da izdaju naredbu za opste drustveno korisnsi rad.
Pravilo na osnovu kojeg se glavna kazna moze da se izrice izvrsiocu krivicnog dela kao glavna kaznena mera, izuzetak cini novcana kazna koja shodno zakonu moze da bude glavna i dopunska kazna.Kao glavna kazna, novcana kazna moze da se izrice samo u onim slucajevima kada je zakonom kao glavna kazna predvidjena novcana kazna.Kao dopunska kazna, novcana kazna moze da se izrice samo u onim slucajevima kada je zakonom predvidjena kao komulativna kazna sa kaznom zatvora.Kada za jedno krivicno delo predvidjeno izricanje zatvorske kazne ili nvcane kazne, bez obzira koja se vrsta kazne izrice ona predstavlja glavnu kaznu.Novcana kazna moze da se izrice i za ona krivicna dela za koja zakonom nije predvidjena ova vrsta sankcije shodno clanu 67 st. 1 tacka 6 PKZK – ublazavanje kazne kada nije predvidjena niza kazna.

Ove kazane predstavljaju na tezi oblik izrecene mera aprema izvrsiocu krivicnog dela, imajuci u obzir da se ova vrsta kazne odnosi na ogranicavanju slobode izvrioca krivicnog dela za jedan odredjeni period.Krivicni Zakon Kosova poznaje dve vrste kazne zatvora,kaznu zatvora i dugotrajnu kaznu zatvora (clan 37 i 38)

DUGOTRAJNA KAZNA ZATVORA

Ova vrsta kazne predvidjena je u clanu 37 Privremenog Krivicnog Zakona Kosova, ista je zamena smrtne kazne koja je bila predvidjena ranijim Krivicnim Zakonom

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

Kosova.Ova vrsta kazne shodno clanu 37 predvidjena je za najteza krivicna dela, ista se izrice u trajanju od 21 – 40 godina.Npr. clan 147 st. 1 PKZK za krivicno delo tesko ubistvo: najmanje 10 godine zatvora ili dugotrajnom kaznom zatvora kaznice se onaj koji lisi zivota dete, ili u ostalim oblicima predvidjenim od tacke 1 – 12.Kao sto se vidi, va kazna predvidjena je samo alternativno sa kaznom zatvora ostavljajuci sudu mogucnost da prilikom odmeravanja kazne opredeli za vrstu kazne.

Protiv presude kojom je izrecena dugotrajna kazna zatvora, kao sto nam je poznato zalba je dozvoljena trecem stepenu, tako da prema odluci drugostepenog suda, ukoliko se radi o dugotrajnoj zatvorskoj kazni, zalba je dozvoljena trecem stepenu, posebnom vecu Vrhovnog Suda (clan 430 PZKPK).Za razliku od kazne zatvora koja se izrice u pune godine, mesece i dane kako je predvidjeno inace i odredbom clana 38 st.PZKPK, dugotrajna kazna zatvora, bez obzira sto zakonom nije predvidjeno ,ita bi trebala da se izrice u pune godine.

KAZNA ZATVORA

Ova vrsta kazne shodno clanu 38 PKZK predvidjena je za jedan veci broj krivicnih dela.Pored kazne zatvora, moze da se izrice i komulativna novcana kazna.Shodno clanu 38 kazna zatvora ne moze da se izrice manje od 15 dana i vise od 20 godina .

NOVCANA KAZNA

Ova vrsta kazne spada u vrstu imovinskih kazni, ista se izrice samo za laka krivicna dela.Svrha novcane kazne je da izvriocu ukazuje da je izvrsio protiv zakonito delo za koje treba snosi materijalne posledice.
Kada je rec o kratkotrajnoj kazni zatvora, npr. do tri meseca, zakon predvidja mogucnost zamene iste uz saglasnost izvrsioca na novcanu kaznu ili opste drustveno korisnim radom (clan 38 st.3 PKZK).

Imajuci u vidu cinjenicu da odredbom clana 38 st. 3 PZKPK – kazna zatvora, sudu je ostavljena mogucnost da izrice bilo koju vrstu kazne, u praksi pojavljena je dilemma o kakvoj se vrsti kazne radi, i ko moze da istu izrice ili istu zameni.Postoje misljenja da je moguce zloupotrebiti ovu odredbu usled netacnog sadrzaja teksta na albanskom jeziku.

U clanu 38 tekst na albanskom jeziku ima sledecu sadrzinu “ kad sud odredjuje kaznu zatvora do 3 meseca, sud moze da odredi da se kazna zatvora zamenjuje novcanom kaznom ili naredbom za opste drustveno krorisni rad, uz saglassnost izvrsisoca. Tekst na srpskom jeziku ima sledeci sadrzaj: kad sud izrekne kaznu zatvora do tri meseca moze da naredi da kazna zatvora bude zamenjena novcanom kznom, uz pristanak izvrsioca za drustveno korisni rad” tekst na srpskom jeziku je blizi tekstu na engleskom jeziku.

Na osnovu sadrzine navedenog teksta proizilaze tri preduslova za kaznu shodno ovoj odredbi:
Prvi uslov odnosi se na izricanje maksimalne kazne do tri meseca.

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

Drugi uslov odnosi se na mogucnost koja je ostavljena sudu da istu zameni novcanom kaznom, i

Treci uslov odnosi se na mogucnost da se izvrsiocu zameni izrecena kazna sa naredbom za opste drustveno krorisnim radom uz pristanak izvrsioca.

Postavlja se pitanje, zbog cega je zakonodavc predvideo tri alternativna uslova a nije predvideo samo jedan uslov, kao sto je gore navedeno u glavne kazne predvidjena je i novcana kazna kao glavna i alternativna kazna za odredjeno krivicno delo.

Postoji misljenje da odredbom navedenog clana, kazna ne moze da se ublazi ispod predvidjenog minimuma, shodno odredbi clana 66 i 67 PKZK.

Ovo misljenje moze da se obrazlaze cinjenicom, ukoliko bi sud zeleo da izrice novcanu kaznu, onda nepotrebno je izricati zatvorsku kaznu koju kasnije preinacava na novcanu kaznu, vec bi trebalo da odmah izrice novcanu kaznu.

Sledeca dilema u praksi je, ko i kada moze da se izrice ova vrsta kazne.

.

Imamo saznanja da nasi sudovi rade bez odredjenog kriterijuma u pogledu primene ove odredbe.Ima slucajeva da o ovoj kazni i zamenu iste odlucuje vece na sudskoj raspravi,dok ostali slucajevi zamena kazne zatvora koja je izrecena shodno ovoj odredbi od strane sudsskog veca, na zahtev optuzenog odlucuje vansudskso vece ili u postupku izvrsenja.

Ako analiziramo odredbu clana 38 st. 3 proizilazi da donosenje odluke shodno ovoj odredbi nadlezan je iskljucivo sudsko vece i to na sednici, a niko drugi nakon okoncanja sednice " kada sud izrekne kaznu zatvora do trimeseca, sud moze da odluci da se kazna zatvora zamenjuje novcanom kaznom, ili uz saglasnost izvrsioca na opste drustveno korisnim radom" U nikom slucaju ne predvidja se zamena kazne zatvora sa nanovcanom kaznom na zahtev osudjenog ili da se trazi saglasnost izvrsioca da se kazna zameni sa opste drustveno korisnim radom, ovako su postupili pojedini sudovi.Ovo misljenje vlada u Vrhovnom Sudu sa kojim se slaze i prof.dr. Ismet Salihu

U vezi ove teme ima jos dosta da se govori, ali se nadam da cemo to dopuniti vasom diskusijom

Predstojeći događaji
Septembar 2006

Seminar, Evropska Konvencija o Ljudskim Pravima Grupa korisnika: sudije i tuzioci sa regiona Pristine.KIP priprema da organizuje trening iz Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima za region Pristine. Ovaj dvodenvni trening ima za cilj upoznavanje sa pravilnom primenom odredbe clana 2 i 3 Konvencije radi usavrsavanja sudija i tuzioca u pogledu sudske prakse Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima. Cetiri sudska trenera, inace licencirani od strane

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

Saveta Evrope delovace u svojstvu predavaca na navedenom treningu.

Planirani datum: 04 i 05 septembar 2006.

Trening prakticna usavrsenost: Simulacija sudjenja

Grupa korisnika: Sudije parnicari

KIP planira organizovanje jednog seminara iz parnicne oblasti putem simulacije jednog sudjenja za sudije parnicare iz regiona Gnjilana. U vezi ovog seminara bice odabran jedan problematican slucaj iz sudske prakse iz oblasti parnice.Ucesnsici seminara diskutovace o problemima sa kojima se susrecu u sudskoj praksi.

Planirani datum: 07 septembar 2006

Okrugli sto: Konfiskacija, postupak konfiskacije

Grupa korisnika: Sudije i tuzioci

Cilj okruglog stola je prezentiranje i analiziranje prakticnih primera iz sudske prakse koji se odnose na Konfiskaciju i postupak konfiskacije itd.

Planirani datum: 12 septembar 2006

Okrugli sto u vezi Zakona o Krivicnom Postupku

Kosovski Institut za Pravosudje (KIP) planira odrzavanje jednog seminara u vezi Privremenog Zakona o Krivicnom Postupku.Ucesnici seminara diskutovace u vezi sudske prakse, nakon cega donece zavrsene zakljucke i preporuke a sve u cilju otklanjanja postojecih dilema u vezi protivrecnosti zakonskih opdredaba.

Planirani datum: 13, 14, 15 septembar 2006 – Ohrid - Makedonija

Okrugli sto u vezi Kodeksa Etike

Grupa korisnika*: Sudije i tuzioci.* KIP u okviru svojih aktivnostih, u regionima Kosova organizovace okrugli sto u vezi Kodeksa Etike.Ovog puta korisnici okruglog stola bice sudije i tuzioci iz regiona Mitrovice.Cilj seminara je upoznavanje sa sudskom praksom i nezavisnost sudija u vrsenju svoje funkcije.Rad seminara bice usmeren na nezavisno odlucivanje ili odlucivanje u vecu.

Planirani datum: 19 septembar 2006

Simulacija sudjenja – krivicna oblast

Grupa korisnsika: Sudije i tuzioci

U sklopu organizovanja simuliranih sudjenja po regionima Kosova, KIP planaira da organizuje jedan seminar za region Prizrena.

Za navedeni seminar planira se jedno simulirano sudjenje koje se odnosi na jedan konkretan slucaj koji se odnosi na poteskoce sa kojima se sudije regiona Prizrena susrecu tokom svog rada.

Planirani datum: 21 septembar 2006

Seminar : Istraga i sudjenje za krivicna dela koja se odnose na korupciju

Grupa Korisnika: Sudije i tuzioci

KIP u saradnji sa Savetom Evrope planira odrzavanje jednog seminara, Istraga i sudjenje za krivicna dela koja se odnose na korupciju.Na ovom seminaru predvidja se ucesce medjunarodnih eksperata koji imaju veliko iskustvo u ovoj oblasti a koji ce svoje iskustvo preneti kod ucesnika seminara.

Data e planifikuar: 22 shtator 2006

Seminar za sudije porotnike u regionu Peci

Grupa korisnika: Sudije porotnici i tuzioci.

KIP u sklopu svog mandata i u okviru organizovanja treninga za sudije porotnike po regionima Kosova,ovog reda organizovace jedan seminar za sudije porotnike za regjion Peci. Rad seminara

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

bice usmeren u pogledu prakticnih primera u vodjenju krivicnog i parnicnog obuhvatajuci i pojedine aspekte Kodeksa Etike.
Planiran datum: 26 septembar 2006

Okrugli sto – Postupak za proglasenje nestalog lica umrlim
Grupa korisnika: Sudije parnicari

Imajuci u vidu opste posleratnu situaciju koja se odnosi na velki broj nestalih lica, kao i problematika koja se odnosi na imovinske odnose u sklopu vanparnicnog postuaka gde su predvidjeni uslovi da bi se jedno nestalo lice proglasilo umrlim.Ova i druga pitanja koja su zakonom predvidjena, bice razmatrana na ovom seminaru.
Planirani datum: 28 septembar 2006